

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 1

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Sokadal

Emne: *Arde og plog*

Bygdelag: Bakkebygda

Oppskr. av: *Tobias Sel*Gard: *Sel*(adresse): *Hauge i Dalane*

G.nr. 40 Br.nr. 1

- A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *etter spørsmål rundt i herredet*
- B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Dette svar har tatt noen tid da jeg har spurt meg for rundt i herredet, beklager at svaret likevel ikke er fullstendig.

- 1 Bare plog er brukt
- 2 Arden brukes ikke nå
Etter hva der er fortalt meg ble den brukt til å arde åkeren med før såingen og ble da kjørt på kryss og tvers flere ganger en myldet også med kornet med arden.
- 3 Den ble vist brukt til å skje opp rader når en satte poteter
Nå bruker en pyppelplog til dette.
- 4 Det er kun fig 7 som ble brukt sier man.
- 5 Dessverre har jeg ikke vært istann til å finne ut dette
- 6 Dessverre vet jeg heller ikke dette
- 7 Dette har jeg heller ikke vært istann til å finne ut.

2 8 Der hadde veltjöl etter
hva der er meg fortalt
9 Nei det er ikke brukt.

10 De opplysninger jeg har fått
om dette er nok så svesvende

11 Det er disse typer - fig 7
som skal være brukt
De ble brukt både til å slå
op rader for poteter og for
krypping Rotfrukter var her lite
av da. Den skal også være
brukt til å arde åkeren med
på kryss og tvers for såingen
om veltjölene var still-
bare vet jeg ikke, de skal
ha vært av jern.

12 Der var vistnok bare et
par arder i hele herredet
de var innkjøpt for et
eller annet jernverk

13 Der brukes nå bare moderne
maskinmidde ploger
Det har ikke vært meeligt
for meg å få fastslått når
man gikk over til moderne
ploger men det var for
ca 60-70 år siden.

De gamle plogene ble innkjøpt
for et eller annet bruk.

Ingen husker hva de betal-
te for de gamle plogene
Så sent som for 80 år siden
var der bare noen få plo-
ge i Soqute nesten hele

åkeren ble spadet og storparten
 av potetene ble satt i "senger"
 - fire fem rader nok så tett
 innpå hverandre og en såkaldt
 "vide" mellom hver "seng"
 - dette for å få jord til høy-
 ping - høypingen utportet
 med spade.

En av de plogtyper som ble
 brukt gir under navn
 av Rogstodplogen

14 Har dessverre ikke funnet
 ut noe sikkert om dette
 men veltjålet var vist
 av jern

15 Han hadde vist som regel
 en liten spiss treskikke
 til å rense ploggen. Stikken
 bar i lommen.

16 Som regel hadde eller vel-
 tet en vist plogen på den
 motsatte side ^{av veltjålet} når en
 kjørte tilbake.

17 Har ikke vært istann til
 å finne ut om dette

18 Vet heller ikke dette.

19 Er helt uvitende om dette også

20 Beklager men vet heller ikke
 dette

21 Det får bli samme svar som
 nr 20

22 Nei en har ikke hatt no-
 en egen slede eller annen inn-
 retning når man drog fjemmer

Jeg tror ikke Falkesteinploget
eller Jølsbergploget har
vært brukt i Lokndal - som
før nevnt var det helst
Rogstadploget. Veltiffelen
av denne skal ha vært
av jern.

Noe riss av ploget kan
jeg ikke gi da jeg ikke ha
set dem.

Storvut ard har vært
svært lite brukt i byg-
den. De fleste som jeg
har spurt om arden
viste ikke hva ordet
ordet "ard" mente eller
betydde.

Ordet plog uttales plog og
plouisen Plouisen dette ord
blir kanskje vanskelig, men
det er det nærmeste jeg
kan komme til uttalen
Her i bygden sier en plog-
isen.

De andre emner jeg har mot-
tatt skal der svares på senere.

1772